

RAN - 2108060103044004

RAN-2108060103044004**M.Com. (Sem. III) Examination October - 2023****Financial and Management Accounting : Paper - VII****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. (Sem. III)

Name of the Subject :

Financial and Management Accounting : Paper - VII

Subject Code No.: 2108060103044004

Seat No.:

Student's Signature

(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.

Q. 1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.**(10)**

(a) જેલન લિ. ના સંચાલકો પાંચ વર્ષોમાં તેની કિંમત વસુલ થઈ શકે એવી શરતે એક નવું યંત્ર ખરીદવાનું ઈચ્છે છે.

નીચે આપેલી માહિતીના આધારે તમારે સંચાલકોને સલાહ આપવાની છે કે નવું યંત્ર ખરીદવું જોઈએ કે નહિ?

- (1) યંત્રની કિંમત રૂ. 2,13,500
- (2) નવા યંત્રથી પ્રાપ્ત થતી વાર્ષિક વેચાણની આવક રૂ. 2,56,200
- (3) ચલિત ખર્ચા વેચાણના 50%
- (4) ઘસારા સિવાયનો વાર્ષિક સ્થિર ખર્ચ રૂ. 10,675
- (5) યંત્રનું આયુષ્ય 10 વર્ષ સીધી લીટીની પદ્ધતિએ ઘસારો ગણવામાં આવે છે.
- (6) નફા પર કરવેરા વસુલાતનો દર 50% છે.

(b) નીચેની માહિતી પરથી ખૂટતી વિગત શોધો.

વિગત	A	B
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	?	50
ચલિત ખર્ચા (વેચાણ કિંમતના ટકા)	60	?
વેચાણ એકમો	23,000	9,200
ફાળો	46,000	1,84,000
સ્થિર ખર્ચા	27,600	?
નફો કે નુકશાન	?	46,000

Q. 2 એન. એમ. લિમિટેડ એક જ પ્રોડક્ટ X નું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે જેની વેચાણ કિંમત રૂ. 85 પ્રતિ એકમ છે અને ચલિત પડતર રૂ. 34 પ્રતિ એકમ છે. (14)

- જો આ વર્ષ માટે સ્થિર ખર્ચ રૂ. 10,20,000 છે અને વાર્ષિક વેચાણ સલામતી ગાળાના 60% પર છે, તો 40% ના આવકવેરા ધારીને વેચાણ પર ચોખ્ખા વળતરના દરની ગણતરી કરો.
- આવતા વર્ષ માટે, બીજી પેદાશ શ્રેણી Y ઉમેરવાની દરખાસ્ત છે જેની વેચાણ કિંમત એકમદીઠ રૂ. 106.25 રહેશે અને ચલિત પડતર રૂ. 21.25 પ્રતિ એકમ થશે. કુલ સ્થિર ખર્ચ રૂ. 14,16,525 હોવાનો અંદાજ છે. X : Y નું વેચાણ મિશ્રણ 7 : 3 હશે. આવતા વર્ષે વેચાણના કયા સ્તરે સમતૂટ બિંદુ પ્રાપ્ત થશે? X અને Y બંને માટે અલગથી રૂપિયા અને જથ્થામાં સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ આપો.

OR

Q. 2 દિવા કંપની લિમિટેડ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે. ચાલુ વર્ષે કંપની 32,500 એકમો રૂ. 16,25,000 ના નુકસાનથી વેચશે એવે અંદાજ છે. આ વર્ષ દરમિયાન કંપની પ્લાન્ટની સામાન્ય ઉત્પાદન ક્ષમતાનો 75% ઉપયોગ કરશે એમ જણાય છે. સ્થિર ખર્ચા રૂ. 78,00,000 અને ચલિતખર્ચા વેચાણના 75% લેખે એમ ચૂકવાશે. (14)

નીચે જણાવ્યા મુજબ ગણતરી કરો:

- સમતૂટ બિંદુ
- કંપની સામાન્ય ઉત્પાદન ક્ષમતાના 90% જેટલો ઉપયોગ કરે ત્યારે નફા કે નુકસાનની રકમ.
- રૂ. 26,00,000 ના નફાએ સલામતીનો ગાળો.
- વેચાણ કિંમતમાં 10% ઘટાડો, ચલિત ખર્ચમાં એકમદીઠ 22% નો ઘટાડો અને સ્થિર ખર્ચમાં રૂ. 11,86,250 નો વધારો એમ ત્રણે ફેરફાર એક સાથે થાય ત્યારે નવું સમતૂટ બિંદુ.

Q. 3

એક કંપની એક પરિયોજના બરાબર ચાલતી ન હોવાથી તે બદલવા વિચારે છે. (14)
ત્રણ પરસ્પર નિવારક એવી પરિયોજનાઓ H, M અને T ની દરખાસ્ત મૂકવામાં આવી છે.
દરેક પરિયોજના માટે રૂ. 28,12,500 ની જરૂરિયાત અપેક્ષિત છે અને તેઓનું અંદાજ
આયુષ્ય અનુક્રમે 5, 4 અને 3 વર્ષનું છે. ભંગાર કિંમત નથી. કંપનીનો નિયત વળતર
દર 12% છે. કરવેરા બાદ નફો + ઘસારા ત્રણે પરિયોજનામાં નીચે મુજબ છે.

વર્ષ	નફો		
	H	M	T
	Rs.	Rs.	Rs.
1	5,62,500	11,71,875	9,37,500
2	6,56,250	9,37,500	13,12,500
3	8,43,750	7,50,000	5,62,500
4	11,25,000	5,62,500	-
5	15,93,750	-	-

- (1) પરત આપ સમય, સરેરાશ વળતર દર, ચોખ્ખુ વર્તમાન મૂલ્ય અને નફાકારકતાના સૂચકાંકની પદ્ધતિ અનુસાર દરેક પરિયોજનાને ક્રમાંક આપો.
- (2) જો આંતરિક વળતર દર રોકાણ ઉપરના નિયત વળતર દર જેટલો જ હોય તો નફાકારકતાનો સૂચક આંક કેટલો હશે? નફાકારકતાનો સૂચકાંક 1(એક) કરતાં ઓછો હોય તો તેનું મહત્વ શું છે?
- (3) કઈ પરિયોજનાનો સ્વીકાર કરશો તે કારણો સહિત સમજાવો.
12% ના વટાવ પરિબળો રૂ. 1 નું વર્તમાનમૂલ્ય પ્રથમ પાંચ વર્ષ માટે નીચે મુજબ છે,
0.893, 0.797, 0.712, 0.636 અને 0.567

OR

Q. 3

આલ્ફા લિમિટેડના ડિરેક્ટરો છેલ્લા 5 વર્ષથી ફેક્ટરીમાં કાર્યરત મશીનને બદલવા માટે (14)
નવું મશીન ખરીદવા અંગે વિચારણા કરી રહ્યા છે. વ્યાજની અવગણના કરી પરંતુ ચોખ્ખી
કમાણીના 50% કરવેરાને ધ્યાનમાં રાખીને, સરેરાશ વળતરના દરની પદ્ધતિનો ઉપયોગ
કરીને બે વિકલ્પોમાંથી કયો વિકલ્પ પસંદ કરવો જોઈએ તે સૂચવો.
તેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

વિગત	જૂનું મશીન	નવું મશીન
ખરીદ કિંમત	Rs. 2,00,000	Rs. 3,00,000
મશીનનું અંદાજિત આયુષ્ય	10 વર્ષ	10 વર્ષ
દર વર્ષે મશીનના કલાકો	2,000	2,000
કલાક દીઠ એકમો	24	36

કલાક દીઠ વેતન	15	26.25
વર્ષ દીઠ પાવર	10,000	22,500
વાર્ષિક વપરાશી સ્ટોર્સ	30,000	37,500
વાર્ષિક અન્ય તમામ ખર્ચ	40,000	45,000
એકમદીઠ માલસામગ્રીની પડતર	2.50	2.50
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	6.25	6.25

ધારો કે વેચાણ અને વેચાણની કિંમત સંબંધિત ઉપરોક્ત માહિતી દરેક મશીનના આર્થિક જીવન દરમિયાન યથાર્થ રહેશે. ઘસારા સીધી-લીટીની પદ્ધતિ અનુસાર વસૂલવામાં આવે છે.

Q. 4 ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે બે) (12)

- નાણાંનું સમય મૂલ્ય
- નાણાંનું ભાવિ મૂલ્ય સમજાવો.
- કોર્પોરેટ સામાજિક જવાબદારીનું કાર્યક્ષેત્ર
- કોર્પોરેટ સામાજિક જવાબદારીના સંદર્ભમાં કંપની એક્ટ 2013 ની જોગવાઈ.

ENGLISH VERSION

Instructions:

- The number on the right side shows the full marks of the question.

Q-1 Answer the following question. (10)

- The Management of Jehan Ltd., wants to buy a new machine on the condition that its cost can be recovered in five years.
You advise the management whether the machine should be purchased or not on the basis of the following information.
  - Cost of the Machine Rs. 2,13,500
  - Annual sales revenue generated by the new machine Rs. 2,56,200
  - Variable cost: 50% of sales
  - Annual fixed costs other than depreciation Rs. 10,675
  - The life of the machine is 10 years. Depreciation is provided on the straight-line method.
  - Tax rate is 50% of the profit.

(b) Find the missing detail from the information below.

Particular	A	B
Unit selling price	?	50
Variable expenses (percentage of selling price)	60	?
Sales units	23,000	9,200
Contribution	46,000	1,84,000
Fixed costs	27,600	?
Profit or loss	?	46,000

Q. 2 N. M. Ltd. manufactures and sells a single product X whose selling price is Rs. 85 per unit and the variable cost is Rs. 34 per unit. **(14)**

- (i) If the Fixed Costs for this year are Rs. 10,20,000 and the annual sales are at 60% margin of safety, calculate the rate of net return on sales, assuming an income tax level of 40%
- (ii) For the next year, it is proposed to add another product line Y whose selling price would be Rs. 106.25 per unit and the variable cost Rs. 21.25 per unit. The total fixed costs are estimated at Rs. 14,16,525. The sales mix of X : Y would be 7 : 3. At what level of sales next year would break even sales? Give separately for both X and Y the break-even sales in rupee and quantities.

OR

Q. 2 Diya Company Ltd manufactures a product. For the current year, the company expects to sell 32,500 units involving a loss of Rs. 16,25,000. Only 75% of the plant's normal capacity is being utilized during the current year. The fixed costs for the year amount to Rs. 78,00,000 and variable costs amount to 75% of the sales value, you are required to: **(14)**

- (1) Calculate the break-even point.
- (2) Calculate the amount of profit or loss, if the company operates at 90% of its normal capacity.
- (3) Calculate the margin of safety at a profit of Rs. 26,00,000.
- (4) Calculate the revised break-even point, if there is a reduction in selling price by 10%, a reduction in variable costs per unit by 22%, and an increase in fixed costs by Rs. 11,86,250. All these changes are to be taken together.

- Q.3** One project of a Company is doing poorly and is being considered for replacement. Three mutually exclusive projects H, M and T have been proposed. The projects are expected to each require Rs. 28,12,500, have an estimated life of 5 years, 4 years and 3 years respectively, and have no salvage value. The company's required rate of return is 12%. (14)

The anticipated profits after taxes + depreciation for the three projects are as follows:-

year	Profits		
	H	M	T
	Rs.	Rs.	Rs.
1	5,62,500	11,71,875	9,37,500
2	6,56,250	9,37,500	13,12,500
3	8,43,750	7,50,000	5,62,500
4	11,25,000	5,62,500	-
5	15,93,750	-	-

- (1) Rank each project applying the methods of payback, the average rate of return, net present value and profitability index.
- (2) What would be the profitability index if the internal rate of return equalled the return on investment? What is the significance of a profitability index of less than one?
- (3) Recommend the project to be adopted and give reasons.

The present value of Re. 1 at the discount rate of 12% for the first five years is Rs. 0.893, 0.797, 0.712, 0.636 and 0.567.

OR

- Q-3** The directors of Alpha Limited are contemplating the purchase of a new machine to replace a machine which has been in operation in the factory for the last 5 years. Ignoring interest but considering tax at 50% of net earnings, suggests which of the two alternatives should be preferred using the average rate of return method. The following are the details: (14)

Particular	OLD MACHINE	NEW MACHINE
Purchase price	Rs. 2,00,000	Rs. 3,00,000
Estimated life of the machine	10 years	10 years
Machine hours per annum	2,000	2,000

Units per hour	24	36
Wages per hour	15	26.25
Power per annum	10,000	22,500
Consumables stores per annum	30,000	37,500
All other charges per annum	40,000	45,000
Materials cost per unit	2.50	2.50
Selling price per unit	6.25	6.25

You may assume that the above information regarding sales and cost of sales will hold good throughout the economic life of each of the machines. Depreciation has to be charged according to the straight-line method.

Q-4 Write a short note: (any two) (12)

- (a) Time value of money
- (b) Explain the Future value of money
- (c) Scope of Corporate Social Responsibility
- (d) Provision of Company Act 2013 in respect of Corporate social responsibility

---